

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор УГ №7

Уманської міської ради

Черкаської області

_____ Любов МАТВІЄНКО

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради

від _____ протокол № ____

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА І РІВНЯ

(адаптаційно-ігровий цикл (1-2 класи) та основний цикл (3-4 класи))

Уманської гімназії №7

Уманської міської ради Черкаської області

(складена на основі Типової освітньої програми для 1-2-х класів та 3-4-х закладів загальної середньої освіти класів під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22)

ЗМІСТ

Розділ I. Вступ

Розділ II. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою

Розділ III. Загальний обсяг навчального навантаження

Розділ IV. Навчальний план

Розділ V. Перелік модельних навчальних програм

Розділ VI. Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Розділ VII. Опис інструментарію оцінювання

Розділ I

Вступ

Освітня програма для 1-4 класів Уманської гімназії №7 Уманської міської ради Черкаської області (далі — Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Забезпечення освітньої діяльності УГ №7 Уманської міської ради здійснюється на основі принципів: якості, доступності, індивідуальності, академічна доброчесність, партнерство, успішність.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою
- опис інструментарію оцінювання.

Головною метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних особливостей, формування цінностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін визначено у навчальному плані, що пропонує інтегровано-предметний підхід до організації освітнього процесу.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Освітня програма I рівня передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової освіти; реалізується з урахуванням принципів дитиноцентризму, педагогіки партнерства, академічної доброчесності, забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

Освітня програма 1-4-х класів має потенціал для формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- 3) математична компетентність;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- 5) інноваційність;

- 6) екологічна компетентність;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність;
- 8) навчання впродовж життя
- 9) громадянські та соціальні компетентності;
- 10) культурна компетентність;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність.

Спільними для усіх компетентностей є наскрізні уміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Заклад освіти організовує освітній процес з урахуванням індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами, забезпечуючи психолого-педагогічний супровід та підтримку.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти (у разі його відсутності – на веб-сайті його засновника).

Розділ II

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Діти, яким на перше вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за заявою батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться 6 років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Зарахування учнів до проєктного класу (науково-педагогічний проєкт «Інтелект України») відбувається відповідно до чинного законодавства на підставі заяв батьків або осіб, які їх замінюють. Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проєкті розпочинається, як правило, із шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося 7 років, можуть навчатися в проєктних класах цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться сім років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти в Проєкті з іншого віку (Закон України «Про освіту», стаття 12). Здобуття другого (основного) циклу початкової освіти в Проєкті допускаються переважно учні, які здобували початкову освіту на першому (адаптаційно-ігровому) циклі у 1-2 класах Проєкту.

Розділ III

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження:

для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік
для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік
для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік
для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

При визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти враховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин.

Загальний обсяг тижневого навантаження для учнів:

- 1-х класів – 23 години на тиждень;
- 2-х класів – 25 годин на тиждень;
- 3-х класів – 26 годин на тиждень;
- 4-х класів – 26 годин на тиждень.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах кожного предмету зокрема. У початковій школі здійснюватиметься поділ класів на групи при вивченні української мови, іноземних мов, інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 №229/6517 зі змінами - лист МОН України №1/9-322 від 18.05.2018).

Розділ IV

Навчальний план

Навчальний план школи I ступеня для 1-4 класів складено відповідно до Типового навчального плану для початкової школи з навчанням українською мовою, відповідно до Типової освітньої програми початкової освіти, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22.

Навчальний план для 1-4 класів з українською мовою навчання, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» складений відповідно до Типового навчального плану Освітньої програми початкової школи закладів загальної середньої освіти науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (Наказ Державної служби якості освіти України від 21.06.2024 №01-10/196 «Про затвердження освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (1-4 класи)).

Відповідно до Листа МОН від 12.09.2023 №1/13749-23 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти» на години фізичної культури у 1-4 класах виділено 2 години та 1 годину на ритміку.

Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи

Навчальний предмет/ інтегрований курс	Кількість годин на тиждень		
	1 клас	2 клас	Разом
Інваріантний складник			
Українська мова	7	7	19
Іноземна мова	2	3	
Математика	4	4	8
Я досліджую світ	3	3	6
Дизайн і технології	1	1	3
Інформатика	-	1	
Мистецтво	2	2	4
Фізична культура	3	3	6
Усього	22	24	46
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)	23	25	48
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770	42/1470

- * 1 клас – інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»;
- **2 клас – окремі навчальні предмети «Українська мова», «Читання», або інтегрований курс «Українська мова».
- **Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Типовий навчальний план для 3-4 класів початкової школи

Навчальний предмет/ інтегрований курс	Кількість годин на тиждень		
	3 клас	4 клас	Разом
Інваріантний складник			
Українська мова	7	7	20
Літературне читання			
Іноземна мова	3	3	10
Математика	5	5	
Я досліджую світ	3	3	6
Дизайн і технології	1	1	4
Інформатика	1	1	
Мистецтво	2	2	4
Фізична культура	3	3	6
Усього	25	25	50
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)	26	26	52
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня	23/805	23/805	46/1610

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення граничнодопустимого навантаження учнів.

**Навчальний план початкової школи
з українською мовою навчання для закладів загальної середньої освіти,
що працюють за освітньою програмою
науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»**

Назва освітньої галузі	Назва навчального предмета	Кількість годин на тиждень				
		1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	Різном
Мовно-літературна (українська мова)	Українська мова	6	6	6	6	6
Математична	Математика	3	4	4	4	15
Природнича	Я пізнаю світ*	8	8	8	8	32
Мовно-літературна (література)						
Математична						
Природнича						
Соціальна і здоров'я-збережувальна						
Громадянська та історична						
Технологічна						
Фізкультурна***						
Мовно-літературна Іншомовна освіта	Іноземна мова	2	3	3	3	11
Інформатична	Інформатика	–	–	1	1	
Мистецька	Мистецтво**	1	1	1	1	4
Фізкультурна***	Фізична культура	2	2	2	2	8
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	4
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		20	22	23	23	88
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	26	26	100

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в межах інтегрованого навчального предмета «Я пізнаю світ»:

1-4 класи: мовно-літературна освітня галузь — 1 год/тижд.; громадянська та історична, інформатична (для 2 класу), природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, технологічна освітні галузі — разом 4 год/тижд.; математична освітня галузь — 1 год/тижд.; мистецька освітня галузь — 1 год/тижд.; фізкультурна освітня галузь — 1 год/тижд.

** Інтегрований предмет або окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

*** Години, передбачені для фізичної культури (навчальні предмети «Я пізнаю світ» (1 год/тижд.) та «Фізична культура» (2 год/тижд.), не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у річних навчальних планах школи І рівня, складених відповідно до Типових навчальних планів, Типових освітніх програм.

Розділ V

Перелік модельних навчальних програм

Освітня програма початкової освіти (під керівництвом Савченко О.Я.) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Освітню програму Уманської гімназії №7 Уманської міської ради Черкаської області укладено відповідно до Типової освітньої програми початкової освіти, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна, у тому числі:

Українська мова і літературне читання

Іншомовна освіта

Математична

Технологічна

Інформатична

Соціальна і здоров'язбережувальна

Громадянська та історична

Мистецька

Фізкультурна

Розділ VI

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес в Уманській гімназії №7 Уманської міської ради Черкаської області організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

За потреби УГ №7 Уманської міської ради може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня чи учениці реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі (зкладах) освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня чи учениці реалізується на підставі Індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, який розробляють педагогічні працівники у взаємодії з учнем чи ученицею та/або його чи її батьками (особами, які їх замінюють); його схвалює педагогічна рада закладу освіти, затверджує керівник і підписують батьки (особи, які їх замінюють).

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» УГ №7 Уманської міської ради організовує навчання за інституційною (очною (денною), дистанційною), індивідуальною (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж). З метою належної організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами у закладі загальної середньої освіти формуються інклюзивні класи та організовано роботу спеціального класу. Організація освітнього процесу за дистанційною формою здобуття освіти здійснюється відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224, (зі змінами).

Педагогічні працівники самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення окремих навчальних занять. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, організовується в синхронному режимі (решта навчального часу організовується в асинхронному режимі).

Основними формами організації освітнього процесу є: різні типи уроків (формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок); уроки-екскурсії; інтегровані уроки; віртуальні подорожі, квести тощо, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Сучасний етап розвитку системи освіти характеризується освітніми інноваціями, спрямованими на оптимальний розвиток дитини, на модернізацію системи освіти відповідно до вимог часу.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини - основна мета, що покладена в основу технологій навчання.

Серед найбільш актуальних є наступні педагогічні технології :

- інформаційно-комунікаційна
- проєктна технологія
- технологія розвивального навчання
- ігрові технології
- технологія інтегрованого навчання.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету.

Крім того великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Головними завданнями педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя та учнів, учителя та батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Упродовж останніх років вчителі активно працюють над впровадженням елементів STEAM-освіти, що дозволяє вчителям розвивати в учнів практичні уміння, формувати критичне мислення, навички командної роботи, бачення цілісної картини світу та вміння застосовувати знання для розв'язання завдань з реального світу.

Пріоритетну роль в організації освітньої діяльності молодших школярів надається активним методам і формам, що ґрунтуються на демократичному стилі, сприяють формуванню критичного мислення, ініціативи, творчості, розвивають уміння міркувати, аналізувати, ставити запитання, шукати власні відповіді, робити висновки. Ефективними є колективні, групові та індивідуальні творчі справи, використання проєктних, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних технологій. Важливим є включення молодших школярів в активну пізнавальну, дослідницьку діяльність (оскільки об'єкти вивчення важливо сприймати безпосередньо), створення умов для самовираження, організації комунікативного спілкування, застосування в освітньому процесі елементів дискусії, що є ефективними засобами розвитку особистості, її громадянської позиції, формування в учнів цілісної картини світу.

За потреби організовується онлайн-навчання з використанням технологій дистанційного навчання. Усі вчителі мають власний віртуальний простір, де розміщують відеоуроки, презентації, посилання на тестування для учнів. Використовуються онлайн платформи, веб-сервіси, мобільні додатки, онлайн уроки на You Tube каналі, впроваджують проведення відео уроків, відео конференцій та консультацій за допомогою платформ Google Meet, Zoom та інші популярні веб-застосунки. Використання даних платформ дозволяє уникнути вимушених перерв в освітньому процесі, робить навчання більш доступним та сучасним.

Розділ VII

Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання в НУШ проводиться у відповідності до наказу Міністерства освіти та науки України від 13.07.2021р. №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-3 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 4 класах – рівневому.

Вербальна і рівнева оцінки можуть виражатися як усно, так і письмово. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначається буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В).

Навчальні досягнення учнів у 4-му класі підлягають формувальному та підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню. Формувальне оцінювання має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоюванням дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є окреслені в цьому документі очікувані результати навчання, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти. Очікувані результати навчання слід використовувати для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
- постійного спостереження за навчальним поступом учня/учениці з боку вчителів, батьків і самих учнів;
- поточного, зокрема й формувального оцінювання;
- підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

На основі поданих нижче очікуваних результатів навчання вчитель/учителька може формулювати індивідуальні результати навчання учня/учениці відповідно до опанування ним / нею конкретного вміння (наприклад, намагається визначати ключові слова, визначає ключові слова, впевнено визначає ключові слова тощо), таким чином відстежуючи поступ учня за конкретний проміжок часу.

Спостереження за навчальним поступом учнів та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває постійно. Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності учнів самостійно оцінювати свій поступ.

Система оцінювання не повинна призводити до розподілу учнів на групи за індивідуальними навчальними можливостями та має відповідати концептуальним засадам Нової української школи. Окрім того, вона повинна реалізувати принцип дитиноцентризму в оцінювальній діяльності, що передбачає відкриття учню/учениці перспектив постійного розвитку відповідно до власних можливостей щодо опанування навчальним досвідом.

За вибором закладу освіти оцінювання може здійснюватись за власною шкалою оцінювання результатів навчання учнів або за системою оцінювання, визначеною законодавством.